अभ्यर्हणीयता f. (-ता) Great worshipfulness, great venerableness; e. g. *Manu*: शारङ्गी मन्दपालेन जगामाभ्यर्हणीयताम् (*Kull.*: = पूज्यताम्). E. अभ्यर्हणीय, taddh. aff. तल्.

अभ्यर्हत् Tatpur. m. (-न्) A proper name (mentioned in a Ms. of the *Káśiká* amongst the बाह्वादि *Pán.* IV. 1. 96., when a descendant of his would be आभ्यर्हति). [As present partic. the word has probably the same meaning as the participle अर्हत्.] E. अर्ह् with अभि, krit aff. शतृ.

अभ्यर्हित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) [1] Respected, much honoured; used especially in the sense of the comparative: *superior*; e. g. *Vártt.* 2. to *Pán.* II. 2. 34. *preferable*: अभ्यर्हितं च; or the *Vártt.*: सर्वत एवाभ्यर्हितं पूर्वं निपततीति वक्तव्यम्; comp. the following; or *Sáyaṇa* on the *Ṛigv.* (introd.): अत्र केचिदाहुः। ऋग्वेदस्य प्राथम्येन सर्वत्राम्नातत्वादभ्यर्हितं पूर्वमिति न्यायेनाभ्यर्हितत्वात्तद्व्याख्यानमादौ युक्तम्; or *Śank.* (on the *Chhánd. Up.* स एष कोशो वसुधानः &c.): अभ्यर्हितविज्ञानव्यासङ्गादनन्तरमेव नोक्तं तदिदानीमेवारभ्यते. [2] Fit, proper, suitable; e. g. *Kirátárj.*: अभ्यर्हिता बन्धुषु तुल्यरूपा वृत्तिर्विशेषेण तपोधनानाम् (*Mallin.*: अभ्यर्हिता उचिता); or *Dáyabh.*: दुहितृतो ऽभ्यर्हितायाः पत्न्या एव.....अधिकारः. E. अर्ह् with अभि, krit aff. क्त.

अभ्यर्हितत्व n. (-त्वम्) [1] The being much or more respected or honoured; the being superior or preferable; e. g. *Kaiyy.* on *Patanj.* to the first *Vártt.* quoted s. v. अभ्यर्हित 1.: श्रद्धामेधे इति। सत्यां श्रद्धायामर्थक्रियाकारिणी मेधेति श्रद्धाया अभ्यर्हितत्वम् '.....therefore Śraddhá is more respected (i. e. occupies a higher rank than Medhá)'; or *Jaiminiyanyáy.*: तथापि परप्रत्यक्षात्स्वप्रत्यक्षस्याभ्यर्हितत्वेन स्पर्श एवाचानुष्ठेयो न सर्वेष्टनम् 'because that which is before one's own eyes is preferable to (i. e. more to be relied upon than) that which is before other's eyes', &c.; or *Jayam.* (on the position of सौमित्रि in the compound सौमित्रिसीता *Bhaṭṭik.* 3. 9.): सहचरत्वेनाभ्यर्हितत्वात्पूर्वनिपातः; or (on that of पुरोहित in पुरोहितामात्य *Bhaṭṭik.* 3. 29.): पुरोहितस्याभ्यर्हितत्वात्पूर्वनिपातः. [2] Fitness, suitableness. E. अभ्यर्हित, taddh. aff. त्व.

अभ्यर्हितपशु Tatpur. m. (-शुः) A various reading instead of अभ्याहितपशु q. v. in a Ms. of the *Káśiká*. E. अभ्यर्हित (in the sense of a locat.) and पशु.

अभ्यवकर्षण Tatpur. n. (-णम्) Extraction, drawing out (*Amarak.*). E. कृष् with अव and अभि, krit aff. ल्युट्.

अभ्यवकाश Tatpur. m. (-शः) An open space. [The *Gaṇaratnamah.* mentions the word in a *Gaṇa* निकटादि — comp. *Pán.* IV. 4. 73. — as a various reading given by *Śákaṭáyana* instead of अभ्यावकाश. See आभ्यवकाशिक.] E. काश्, with अव and अभि, krit aff. अच्.

अभ्यवदान्य Tatpur. m. f. n. (-न्यः-न्या-न्यम्) (ved.) Not liberal, mean, miserly; *Śatap.* (= *Bṛihadár.*): मा नो भवान्बहोरनन्तस्यापर्यन्तस्याभ्यवदान्यो ऽभूदिति (*Śankara*: मा भूत्नो ऽस्मानभि अस्मानेव केवलान्प्रति भवान्सर्वत्र वदान्यो भूत्वा अवदान्यो मा भूत्कदर्यो मा भूदित्यर्थः; *Anandag.*: वदान्यो दानशीलो विभवे सत्यदाता कदर्य इति भेदः; *Dwivedag.*: अन्यस्मिन्नर्थिजने वदान्यो दानशीलो भूत्वा नो ऽस्मानेवाभि अभिलक्ष्यास्मान्प्रति अवदान्यः कदर्यो विभवे सत्यदाता मा भूत्स्वान्). E. According to the quoted commentators it would seem as if they looked upon अभ्यवदान्य not as a compound but as representing two distinct words अभि and अ (neg.) — वदान्य, since the negative अ could otherwise not have been recognized by them, in conformity with grammar, between अभि and वदान्य. Whether this division of the word has taken place in the *Bṛihadár.*, it is probably not possible to say; in the *Śatap.*, however, the accent shows that अभ्यवदान्य is *one* compound base. But as अभि imparts sometimes a negative sense ('away') to the latter part of a compound of which it is a former part (comp. अभ्यय, अभिहरण &c.), it is more plausible perhaps to take अवदान्य as another form of, and equivalent in meaning to the shorter and probably older वदान्य (from वदान = अवदान), and to analyze therefore: अभि and अवदान्य.

अभ्यवस्कन्द Tatpur. m. (-न्दः) The same as the following q. v. (*Hemach.*). E. स्कन्द् with अव and अभि, krit aff. घञ्.

अभ्यवस्कन्दन Tatpur. n. (-नम्) [1] A blow which is given so as to disable an enemy, an impetuous assault. [2] Disabling an enemy by blows, &c. [3] Marching against an enemy [*Amarak.*: अभ्यवस्कन्दनं त्वभ्यासादनम्; *Hemach.*: ....अभ्यवस्कन्दो धाव्यभ्यासादनम्; the comm. on the two words of the *Amarak.*: 1. *Ráyam.*, *Bharatam.*, *Sárasund.*: निःशक्तिकरणाय शत्रुभिर्दीयमानप्रहारे, *Ráman.*, *Nilak.*, *Padárthak.*: निःशक्तिकरणाय शत्रुभिर्यः प्रहारो दीयते. 2. *Bhanud.*: प्रहारादिना निःशक्तिकरणस्य. 3. *Bharatam.*: शत्रुसंमुखगमन इति केचित्.] E. स्कन्द् with अव and अभि, krit aff. ल्युट्.

अभ्यवहरण Tatpur. n. (-णम्) [1] Throwing down or away (as ashes into the water; in this sense probably restricted to the vaidik liter.); e. g. *Śatapath.*: अथ यद्दनीवाहनं च भस्मनश्चाभ्यवहरणं तौ दर्शपूर्णमासौ (*Sáy.*: भस्म° = अप्सुस्थभस्मावपनम्); or *Kátyáy. Śr. S.*: श्वो ऽभ्यवहरणादि प्रायश्चित्यन्तं &c. (*Yájnik.* = *Sáy.*). [2] (Literally: taking down, scil. the throat i. e.) Taking food, eating or drinking; comp. the following; e. g. *Mitáksh.* (on *Manu* 11. 92.): तत्तालुमात्रसंयोगे सुराया अबुद्धिपूर्वे द्रष्टव्यम्। ननु च द्रवद्रव्यस्याभ्यवहरणं पानमित्युच्यते। अभ्यवहरणं च कण्ठादधोनयनम्. E. हृ with अव and अभि, krit aff. ल्युट्.

अभ्यवहार Tatpur. m. (-रः) [1] Taking food, eating or drinking; comp. the preceding; (*Hemach.* = अशन; *Bhúripr.*, *Rájanigh.* = भोजन) e. g. *Manu*: अल्पान्नाभ्यवहारेण रहःस्थानासनेन च। ह्रियमाणानि विषयैरिन्द्रियाणि निवर्तयेत्; or *Patanj.* (in his *introd.* to *Pán.*): वेदे खल्वपि पयोव्रतो ब्राह्मणः। यवागूव्रतो राजन्यः। आमिक्षाव्रतो वैश्य इत्युच्यते। व्रतं च नामाभ्यवहारार्थमुपादीयते. The *Káśiká* explains the meaning of भुज् and the words निगरण and प्रत्यवसान with अभ्यवहार. [2] Food; e. g. *Rámáy.*: सो ऽहमभ्यवहारार्थी तौ दृष्ट्वा कृतनिश्चयः &c.; or *Káśiká* (on *Pán.* V. 4. 125.): जम्भशब्दो ऽभ्यवहारवाची दन्तविशेषवाची वा। शोभनो जम्भो ऽस्य सुजम्भो देवदत्तः। शोभनाभ्यवहारः शोभनदन्तो वा; comp. *Siddhk.*: जम्भो भक्ष्ये दन्ते च). E. हृ with अव and अभि, krit aff. घञ्.

अभ्यवहार्य Tatpur. 1. m. f. n. (-र्यः-र्या-र्यम्) Fit to be taken as food (solid or liquid); e. g. *Vártt.* 1. to *Pán.* VII. 3. 69.: भोज्यमभ्यवहार्यमिति वक्तव्यम्, with which words *Kátyáyana* criticizes *Pánini* for having either restricted the sense of भोज्य to that of भक्ष्य ('fit to serve as solid food') or used भक्ष्य in the general acceptation of अभ्यवहार्य. *Patanjali*, it